

Algunes de les nostres assignatures pendents*

Vicent Álvarez

Nota inicial.-

El temps no passa debades, els valencianistes de vegades donem la impressió d'ignorar aquesta circumstància. El canvis socials, culturals, i polítics dels darrers anys, tant en el marc més immediat, com al nostre entorn europeu, ens obliguen a actualitzar plantejaments i formulacions. En general, hi ha un debat que s'ha tancat al si de l'esquerra, obrint-ne altres.

Es parla de reformes, de canvis, certament, excepció feta de certes opcions en declivi, la cosa es concreta en ser coherent amb les reformes, o simplement parlar d'elles però sense que això impliqués cap transformació de les coses. En la mesura, doncs, que el nacionalisme valencià progressista, o d'esquerra, aspira a projectes de canvi institucionals i de país, es suscita com reformar, o con avançar des de la realitat en presència –totalment insatisfactòria– cap superiors quotes d'hegemonia social .

Tanmateix, en la societat mediàtica en la qual vivim, amb un índex alt de satisfacció de les necessitats materials, la manipulació dels sentiments de la gent resulta molt fàcil per a la dreta. En un dinar que vaig tindre amb González Lizondo, amb motiu d'una campanya electoral municipal, este personatge no va tindre pèls a la llengua, i em digué: “vosatros teniu idees massa idees, jo sentiments, per això jo arribe als sentiments de la gent”.

Tenim, doncs, dificultats per connectar amb la gent, així, per exemple, esta el paper jugat per la Radio Televisió Valenciana. Encara recorde com en cert moment férem – amb ingenuïtat– una campanya a favor de la creació de la televisió valenciana, llavors, Gustau Muñoz compartiria amb mi la tasca d'anar al Mercat de Benicalap per repartir fulls. Si en aquell moment haguérem sospitat per a que anava a servir la nostra tele!

Les grans i mitjanes ciutats.-

La principal feblesa la registrem a les grans ciutats: València, Alacant, Elx, Castelló, Torrent... El creixement de població ha estat determinant. Al meu parer, però, la cosa ve de més lluny, i , a més a més, ens hem refugiat a les comarques i pobles menuts, on resultava més fàcil treure profit , oblidant-nos de les grans. A les mitjanes poblacions la situació es més variada. Les nostres asimetries han jugat en contra d'uns plantejaments tan racionals i teòrics com estat els nostres.

El cas més cridaner, més fort, el patim al cap i casal. Mirem per on vulguem, som més que minoria, estem aïllats, puix, en certa mesures, formem com un gueto.

En l'estadi actual, l'opció de superar l'hegemonia neoconservadora, de la dreta en suma, exigiria un compromís, una aposta per la modernització, per una alternativa a la ciutat de formigó i ciment. En eixa tasca, el valencianisme pot i, hauria, convergir amb el conjunt de voluntats que conformar la resposta a la ciutat basada en l'expansió sense

límit. El tema de la sostenibilitat urbanística, la mediambiental, i la patrimonial són una base de partença.

Recuperar la ciutat, centrar els esforços, posar en valor els centres històrics, enfront de les gran obres i el model de la Ciutat de les Arts, i dels seues equivalents urbans, implica la idea de sumar forces, de coalició progressista per un model sostenibles, fidel a la identitat urbana i històrica. A la legislatura municipal amb majoria de progrés de la ciutat de València, del 1987 -1991, es va frustrar una possibilitat creada pel pacte UPV-EUPV, uns i altres no estiguérem a l'altura de les circumstàncies.

En quant al tema de la llengua, tal vegada en casos, com el que he esmentat de la ciutat de València, podríem fer valencianisme també en castellà.

Els nous paradigmes.-

La modernització ecològica, la feminització de la vida social i pública, són els paradigmes emergents, com ha formulat clarament Alain Touraine, juntament amb els ideals igualitaris de l'esquerra. Hem de tindre en compte: consciència de la crisi ecològica, com part important de la modernització pendent, aconseguir que les dones juguen un paper igual a la vida social, econòmica i política, repte, aquest darrer, que en teoria forma part del nostre ideari.

El valencianisme polític ha estat un moviment bàsicament d'homes, si més no, observem les pancartes de capçalera de les manifestacions del 9 d'octubre i el 25 d'abril i ens adonarem del que dit. Les coses evidencien com estem ancorats al passat. En aquest punt li tenim que donar la raó a Marqués.

Avui encara, quan es pensa en alguna iniciativa per fer país es tira mà de la llista d'homes compromesos amb la causa. Cal una mena de revolució cultural, entenguent-ne allò de "revolució" en termes relatius. Si les dones tendeixen a no participar serà per quelcom, i tal volta l'explicació la podem situar en com venint fent les coses els barons.

El nostre país ha sofert unes fortes agressions al territori, al paisatge, tanmateix, no ha tingut cura del patrimoni cultural. La relació entre aquestes elements rau en com, precisament, el model social imperant ha funcionat, en base en una modernitat entesa com expansió, negoci, i obres noves espectaculars. Allò nou, espectacular, quant més gran millor, és el que val, la resta no. Per nosaltres, el patrimoni històric, com signe d'identitat, pot resultar una alternativa al model dominant, i ser motiu de mobilització o acció.

La defensa i conservació del nostre territori, allò que durant segles hem fet, pobles, esglésies, palaus, castells etc... són part del combat per la modernitat i el canvi i, per tant, tenen que figurar com reivindicació valencianista.

Institucions, eleccions.

Açò si ho tenim dur! Jo faria una consideració ampla, genèrica, la qual afecta a tot el valencianisme progressista i d'esquerra: des de la República, sols mitjançant aliances s'ha estat a les institucions importants. Com es va visualitzar a les Corts Valencianes, després del trencament del pacte EUPV-UPV, tota sola una opció valencianista i

progressista –com era la UPV– no va aconseguir escons. Per aquesta raó immediata, i per causes més estratègiques, i de fons, les aliances polítiques en termes d'esquerra són al meu parer necessàries.

La fragilitat del pactes electorals, no han quallat, calen, al meu parer, apostes més de futur, des de la diversitat òbviament. Des de fa temps, m'he inclinat per les aliances, diferenciant-les del simple pacte de circumstàncies. La cultura de la col·laboració, es presenta, doncs, com una assignatura per tal d'assolir no sols la presència institucional, sinó per a que siga més útil a curt i llarg termini, en el camí de les reformes, generant formes d'identitat de poble o país amb avanços socials.

Fins ara, he quedat prou decebut d'algunes experiències, aquelles que m'han tocat més a prop: pacte del 1987, l'Entesa, i, darrerament, Compromís. Aprendre la lliçó, per part d'uns i d'altres, seria mes que necessari. No hauríem, doncs, repetir les errades anteriors, aleshores, caldria, que les noves generacions evitarem repetir velles històries de trencaments. El relleu generacional, podria implicar una nova forma d'entendre la praxis.

Apunt final.-

No vull acabar sense un xicotet comentari sobre el tema llengua, con que hi ha molta gent que tracta la qüestió amb més coneixement que jo, seré més que breu.

Com es sap vaig participar als debats del dictamen del Consell Valencià de Cultura –en resposta a algun comentari que he llegit, renunciant a dietes– que serví de base per crear l'Acadèmia Valenciana. Aquesta presència, possibilità que férem un vot particular alternativa i coherent. Al final, Casp i els altres dos secessionistes feren també el set vot particular, com era previsible. Doncs bé, quan eixirem fora els del GAV ens situarien a tots en el mateix sac, fins i tot insultaren al mateix Casp, qualificant-lo de traïdor. El ja desaparegut poeta no eixia de la perplexitat. Ell fou, també, un traïdor per als secessionistes del GAV. Quines coses hem vist! Això il·lustra per on va eixe personal.

**Aquest paper és una contribució a la reflexió col·lectiva que tenim oberta al sí el valencianisme polític. Resultat, tanmateix d'una experiència nascuda als anys 60. Ara vivim una situació prou diferent i tal vegada ens cal pensar amb perspectiva de futur.*

Juny de 2009.-